

YHDENVERTAISUUDEN TARKASTUSLISTA

Tämä yhdenvertaisuuden tarkastuslista on luotu auttamaan yhdenvertaisuuden huomiointia suunnittelussa, viestinnässä, tapahtumissa ja toiminnassa. Lista ei ole kattava eikä sitä ole luotukaan kattamaan kaikkia yhdenvertaisuuden osa-alueita. Sen on tarkoitus kannustaa yhdenvertaisuuden huomioimiseen arjen toiminnassa ja näin parantaa erilaisten ihmisten osallistumisen mahdollisuuksia.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksesta, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuus liikunnassa ja urheilussa tarkoittaa turvallista ja syrjimätöntä ympäristöä, jossa jokainen voi haastaa itsensä ja saada merkityksellisiä kokemuksia.

Yhdenvertaisuuden edistämällä tarkoitetaan aktiivisia toimenpiteitä syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi, syrjinnän vaarassa olevien aseman parantamiseksi ja heikommassa asemassa olevien tukemiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että pienetkin muutokset voivat parantaa erilaisten ihmisten osallistumista toiminnan pariin.

Yhdenvertaisuuden edistäminen ei usein ole kiinni rahasta tai muista resursseista, vaan asenteista ja tiedon puutteesta. Tämän listan on tarkoitus kannustaa ottamaan askeleita kohti yhdenvertaisempaa toimintaa. Aina ei tarvitse rakentaa uutta tai muuttaa isoja asioita.

Yhdenvertaisuuteen tutustuminen on hyvä aloittaa tämän tarkastuslistan lisäksi perehtymällä SRL:n yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Yhdenvertaisuussuunnitelma on työkalu, jonka avulla SRL ja sen alaiset seurat ja jäsentallit, omassa toiminnassaan edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisevät ja puuttuvat syrjintään. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä syrjinnän ehkäisy ovat lakisääteisiä. SRL:n yhdenvertaisuussuunnitelmasta löydät lisää käytännön esimerkkejä yhdenvertaisuuden parantamiseksi, yhdenvertaisuuteen liittyvän laajan sanaston sekä laajan linkkiluettelon, jonka avulla voit perehtyä aiheeseen lisää.

Lähtökohtaisesti yhdenvertaisuuden huomioiminen lisää kaikkien viihtyvyyttä, turvallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia.

Mahdollistetaan avoin, kunnioittava, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen yhteisö, jossa jokainen voi turvallisesti urheilla ja harrastaa omien tavoitteidensa mukaisesti omista lähtökohdistaan.

Vahvistetaan osallisuuden tunnetta yhteisössä ja selkeytetään epäasialliseen käytökseen puuttumisen toimintatapoja.

TOIMINNAN SUUNNITTELU

1. Onko ratsastusympäristössä osaamista ja ymmärrystä yhdenvertaisuuden teemoista? Onko toimijoita koulutettu huomioimaan erilaiset kävijäryhmät? Onko toiminnan piirissä omaa yhdenvertaisuussuunnitelmaa?

Kouluttautumalla yhdenvertaisuuden teemoista lisää ymmärrystä ja osaat käytännössä toimia paremmin mm. eri vähemmistöt ja erityistä tukea tarvitsevat henkilöt huomioiden. Suunnitelman avulla yhdenvertaisuustyö on konkreettisempaa ja pitkäjänteisempää. Suunnitteluun kannattaa ottaa mukaan erilaiset käyttäjäryhmät, jotta tilat ja toiminta palvelevat kaikkia. On tärkeää, että ratsastuksen parissa toimijat ovat koulutettuja ymmärtämään erilaisten ryhmien ja esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevien ratsastajien ja toimijoiden tarpeet.

2. Onko toiminnalle laadittu turvallisemman tilan periaatteet?

Turvallisemman tilan periaatteet turvaavat jokaiselle ratsastajalle ja ratsastuksen parissa toimivalle turvallisemman tilan, jossa mm. toisista ei tehdä oletuksia ja irtisanoudutaan rasismista, häirinnästä ja syrjinnästä. Turvallisemman tilan periaatteilla rakennetaan kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua.

3. Onko toiminnassa ohjeet mahdollisiin häirintä- tai syrjintätapauksiin puuttumiseen? Onko toiminnan piirissä häirintäyhdyshenkilö, johon voi olla yhteydessä mahdollisen häirintä- tai syrjintätapausten ilmoittamiseksi.

Selkeät toimintaohjeet auttavat mahdollisten häirintä- tai syrjintätilanteiden selvittämisessä. Kun toimintaohjeet ovat myös yhteisön tiedossa, on yhteisön jäsenten helpompi puuttua mahdollisiin häirintä- tai syrjintätilanteisiin. Koulutetut häirintäyhdyshenkilöt osaavat tukea häirintä- tai syrjintätilanteeseen joutunutta ja kulkea rinnalla asioiden selvittämisessä.

SRL:n häirintäyhdyshenkilöinä toimivat Jukka Koivisto, jukka.koivisto@ratsastus.fi, Kaisa Kähö kaisa.kaho@ratsastus.fi ja Minna Peltonen minna.peltonen@ratsastus.fi.

Heihin voi olla yhteydessä häirintä- tai syrjintätapauksissa tai jos tarvitse apua aiheeseen liittyen.

4. Voiko yhdenvertaisuudesta ja esim. tilojen saavutettavuudesta antaa palautetta? Onko toiminnan piirissä henkilöä, joka vastaa yhdenvertaisuudesta ja osaa kertoa lisää yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden toteutumisesta käytännössä?

Palautteenkeruu on tärkeää ja sen avulla toimintaa voi kehittää entistä paremmin palvelemaan erilaisia henkilöitä ja heidän tarpeitaan. On myös tärkeää, että toiminnan piirissä on erikseen nimetty henkilö, jonka puoleen voi kääntyä yhdenvertaisuuden tai saavutettavuuden teemoihin liittyen.

1. Onko kaikki tervetulleita mukaan toimintaan? Tuodaanko tämä esille viestinnässä?

Viestinnässä olisi tärkeää näkyä erilaiset henkilöt ja viestintää on hyvä tehdä eri kohderyhmät huomioiden. Näin erilaiset kohderyhmät kokevat olevansa tervetulleita lajin pariin.

2. Viestintäänkö hevosharrastuksesta kaikille sopivana harrastuksenhuomioiden esim. kaikki sukupuolet, eri ikäiset, vammaiset ja eri etnisistä taustoista tulevat henkilöt?

On tärkeää huomioida, että hevosharrastus sopii kaikille ja tämän tulisi näkyä viestinnässä sekä viestinnän kuvastossa.

3. Kerrotko tallin saavutettavuudesta verkkosivuilla?

Saavutettavuustiedot kertomalla (esim. onko talli fyysisesti saavutettava, onko siellä esteettömät ja sukupuolineutraalit wc- ja pukutilat) autat ihmisiä jo etukäteen tekemään päätöksen siitä, soveltuuko tilat, talli tai seura hänen tarpeisiinsa. Saavutettavuudesta on tärkeää kertoa, vaikka tilat olisi saavutettavia. Voit esimerkiksi kertoa, että tiloissa ei ole esteetöntä wc-tilaa ja missä lähin esteetön wc sijaitsee.

4. Onko viestintämateriaalit visuaalisesti selkeitä? Onko viestinnässä käytetty kieli sellaista, jota ymmärtää myös lajia tuntematon henkilö?

Selkeä kirjallinen ja visuaalinen viestintä tukee kielellistä saavutettavuutta ja auttaa esim. suomen kielen oppijaa löytämään lajin pariin. Tietoa tallin tai seuran toiminnasta voi tarjota myös esim. englannin kielellä, viittomakielellä tai selkokielellä.

TILAT JA TAPAHTUMAT

1. Ovatko tilat ja tapahtumapaikat saavutettavia?

Pääseekö tiloihin helposti ja pystyykö siellä toimimaan esteettömästi?

Tilojen ja tapahtumapaikkojen on hyvä olla saavutettavia, jotta mahdollisimman moni pystyy osallistumaan toimintaan. Saavutettavuus tulee huomioida aina saapumisesta poistumiseen. Konkreettisesti tiloissa kannattaa huomioida esim. esteetön autopaikka, tiloissa liikkumisen esteettömyys sekä pukutilojen ja wc-tilojen esteettömyys ja sukupuolineutraalius.

2. Onko tiloissa selkeät opasteet?

Selkeät opasteet auttavat varsinkin uutta toimijaa käyttämään tiloja ja löytämään perille. Opasteiden sijoittelussa on tärkeää ottaa huomioon erilaiset toimijat esim. opasteiden korkeuden tulisi sopia niin lyhyille kuin pitkillekin henkilöille.

3. Onko turvallisuussuunnitelmassa huomioitu myös esimerkiksi erityistä tukea tarvitsevat käyttäjät ja kävijät?

Turvallisuus on kaiken toiminnan ydin ja sen suunnittelussa tulee ottaa huomioon erilaiset käyttäjäryhmät.

4. Onko toiminnan parissa käytettävät lomakkeet saavutettavia? Voiko tapahtumaan ilmoittautua esim. verkkolomakkeen lisäksi myös puhelimitse?

Kaikki verkkolomakkeet eivät ole saavutettavia kaikille, siksi on tärkeää tarjota ilmoittautumisen mahdollisuus myös esim. sähköpostitse tai puhelimitse.

5. Onko sukupuolen moninaisuus ja mahdolliset erityistarpeet huomioitu erilaisissa lomakkeissa?

On tärkeää huomata, että jos lomakkeilla kysytään henkilötietoja, niin sukupuolen moninaisuus huomioidaan myös ei-binäärisestä näkökulmasta, eli nainen ja mies -vaihtoehdon lisäksi on myös muu- ja en halua vastata -kohta. Lisäksi ilmoittautumislomakkeessa on tärkeää kysyä mahdollisten erityistarpeiden huomioimisesta (esim. esteettömyys, allergiat, tulkkaus).

MATERIAALIA YHDENVERTAISUUDEN HUOMIOIMISEEN:

Et ole yksin on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun hanke, jonka verkkosivuilta löytyy neuvoja ja verkkokursseja epäasialliseen käytökseen ja häirintään puuttumiseen.

www.etoleyksin.fi/

Selkokuvaopas on Selkokeskuksen opas selkoviestintään; kuviin ja tekstiin.

www.selkokeskus.fi/wp-content/uploads/2023/05/selkokuvaopas_kaatraketola_2023.pdf

Tapahtumia kaikille -opas auttaa tapahtumajärjestäjää huomioimaan saavutettavuuden ja moninaisuuden omassa tapahtumassaan. Se huomioi mm. tapahtumien väliaikaisuuden, vuokratut tapahtumatilat ja vapaaehtoistyöntekijät.

www.cultureforall.fi/doc/tietopaketit_ja_opaat/Tapahtumia_kaikille_opas.pdf

Viestintää kaikille -oppaan tarkoituksena on auttaa toteuttamaan organisaation perusviestintää saavutettavasti. Oppaan ohjeet on rajattu koskemaan ulkoista viestintää.

www.cultureforall.fi/doc/tietopaketit_ja_opaat/Viestintaa_kaikille_Saavutettavan_viestinnan_opas_kulttuuritoimijoille.pdf